

THORSTEN BRINKMANN - PARADIECLIPSE

11 november – 23 december 2016

De landschappen en creaturen die de Hamburgse kunstenaar Thorsten Brinkmann voor zijn tweede solo in de Brusselse galerie Hopstreet verzamelt, spelen dit keer op een ongewoon duistere manier met de klassieke kunstgenres van stilleven, landschap en sculptuur. Brinkmann creëert daarbij met vondsten van de rommelmarkt, de kringwinkel sfeervolle natuurtaferelen die over de genres heen alledaagse dingen in een mysterieuze vertelling harmonieus met elkaar verbinden.

Bij 'Pogonia' (2016) waant men zich in een exotisch, blauwachtig glinsterend bos. Gebogen stoelpoten en glazen vazen gecombineerd met in bochten gezaagde houtpanelen groeien op de foto uit tot allerlei bomen en planten. 'Gluno' (2016) daarentegen laat een heuvel landschap van voorwerpen in verschillende bruintinten zien, zoals een versleten leren tas, een rugleuning van een stoel en andere houten meubelen die met virtueuze verve in elkaar geschoven werden. Het lustvolle spel met heterogene materialen en oppervlakken wordt in de assemblage 'Carrera Rousseau' (2016) nog op de spits gedreven: houten ornament, piepschuim, metalen rooster en delen van een autoracebaan vormen samen een formeel gediversifieerd totaal kunstwerk dat zich vol zelfvertrouwen aansluit bij de traditie van de klassieke landschapsschilderkunst.

Brinkmann, die voor de even dubbelzinnige als humoristische titels van zijn werken en tentoonstellingen bekend is, draait ook dit keer met de benaming 'Paradieclipse' aan het wiel van de associatieve mogelijkheden. De verwijzing naar de hof van Eden gaat hier terug naar het 'Duitse Woud', de plek van verlangen die al sinds het begin van de 19e eeuw in talloze gedichten, sprookjes en sagen van de romantiek werd gehuldigd. Het werd onder andere door het tot nationale mythe gestileerde Nibelungenlied een prototype van de Germaans-Duitse cultuur.

De 'Eclipse' (Engels: zonsverduistering) werpt echter een schaduw op dat ideaal. Het is geen toeval dat zonnen in dit verband herhaaldelijk voorkomen. Zowel bij 'Peak' (2016), dat een monolithische berg met roze hemel toont, als bij 'De Mooning' (2016) krijgt dit hemellichaam in de beeldencompositie een centrale rol toegewezen. Ze herinneren aan de landschappen van de surrealist Max Ernst, aan 'Die ganze Stadt' (1935/36) of 'Grätenwald' (1926), die eveneens met de symbolische kracht van de zon (of daartegenover die van de maan) spelen. Na een reeks van deze utopische junglebeelden en stadruïnes creëerde Ernst in 1937 het schilderij 'Der Hausengel (Der Triumph des Surrealismus)' dat extatisch dansende mengwezens in een woestijnlandschap opvoert. Brinkmann maakte een soortgelijk creatuur. 'Skrillo' (2016), half vogel en half krijger, voltrekt in de gelijknamige video een vreemd ritueel van dans en dreigende gebaren. Eerst subtiel, dan geleidelijk aangrijpender zet Skrillo zijn 'veren' in de loop van de ceremonie almaar sterker en in schokken op. Dankzij een eenvoudige filmische truc lijkt het personage door anderen te worden gestuurd en aan een haar inherente kracht onderworpen te zijn. Op de soundtrack versterken achterstevoren afgespeelde en daardoor vervormde geluiden zoals het ruisen van het kostuum (een afgedankte hawaïparasol), het rammelen van de 'helm', flarden van een gesprek en het gonzen van een vlieg extra het gevoel van onbehagen.

Maar dat is slechts de halve waarheid. Thorsten Brinkmann gebruikt dit keer weliswaar een beeldtaal die de grote, af en toe pathetische onderwerpen natuur, bos, paradijs behandelt, maar dat doet hij niet zonder een knipoog. Op meerdere niveaus vergast de kunstenaar ons op een dicht net van kunsthistorische en popcultuurverwijzingen dat op veel plaatsen humoristisch

becommentarieerd wordt, vergelijkbaar met een shakespeareaanse vrolijke noot. Zo is 'Skrillo' enerzijds weliswaar eng, maar men kan ook om hem lachen, bijvoorbeeld over de manier waarop hij almaar heftiger ritselt of wanneer zijn 'vleugels' zich in de loop van de video als mattenkloppers blijken te ontpoppen. De sjamaankrijger is niet het enige levende wezen waaraan de kunstenaar plaats biedt in zijn persoonlijke versie van een dystopisch wereldontwerp. Monsterachtige vogels, half papegaai en half parfumflacon ('Papagon', 2016), pterosauriërs ('Kloppfa', 2016), wolpertingers uit keramische onderdelen of de 'Röckler' (2016), een kruising van tafelpoten, kunstenaarsschoenen, lamp en gewei - allemaal wekken ze Brinkmanns paradijs tot leven en maken ze er een mystieke plek van die voor interpretatie vatbaar en ambivalent blijft.

Christiane Opitz, cultuurwetenschapper. Woont en werkt als onafhankelijk curator en auteur in Hamburg.

Thorsten Brinkmann (*1971, Herne, Duitsland).

Tot 12 februari 2017 loopt zijn solo tentoonstelling 'The Great Cape Rinderhorn' in Be-Part Waregem. Eerder stelde hij o.a. solo tentoon in de Rice University Gallery, Houston (2016), Flanders Fields Museum, Ieper (2014), Kunsthalle Bremerhaven (2013), Thorsten Brinkmann House' at Pittsburgh, USA (2013), Museo Nacional de San Carlos in Mexico City (2012) Kunsthaus Hamburg (2011), Kunsthalle in Kiel (2011) en Georg-Kolbe-Museum in Berlin (2010).

Recent nam hij deel aan groepstentoonstellingen in BIP Liège, B (2016) Schirn, Kunsthalle Frankfurt, D (2016) Hamburger Kunsthalle, D (2016) Arab Museum of Contemporary Art, Sakhnin, Israel (2016) Beaufort, B (2015) Museum of Modern Art, Wuhan / China (2015) Gemeentemuseum Den Haag, NL (2014) Broelmuseum Kortrijk, B (2014) Warhol Museum in Pittsburgh, USA (2012) Museum of Modern Art, Cadiz / Spain (2012) Facade, Public Art Projects in Middelburg, NL (2012) Museum Morsbroich, Leverkusen, D (2011) Museum of Arts Santa Monica, Barcelona, SP (2010) ICP New York, USA (2009)

Zijn werk bevindt zich in belangrijke collecties zoals Museum der Moderne, Salzburg, Fotomuseum Winterthur, Kunsthalle zu Kiel, Museo Nacional de San Carlos en de Falckenberg Collection, Hamburg.